

רופאה עובדת חדשות, עליה לא ידע כלל עד לאותו רגע. הוא סיפר לה כי המנוחה היתה אלרגית לאקאמול ולאופטאלגין, וכי בדיקות המעבדה העלו שבמרה נמצאו שרירים של אופטאלגין. כאשר שמע על הרופאה על כך היא אמרה מייד כי צורת התמוטטות הריאות מתאימה הרבה יותר לתגובה של הגוף על חומר שהוא אלרגי לו. היא אמרה כי לאור העובדות הללו נראה לה כי מרים מתה מתרופה שקיבלה, ואשר הפכה בגופה לרעל, בגלל אלרגיה.

האחות לא ידעה

עקב מימצא זה של הר"ר פיליפס קבע השופט שפי:
 "לא מצאתי כל רופי או רשלנות מצד הפרופסור מלר או הר"ר פו. לא עלה בידי לקבוע מי נתן למנוחה, סמוך למותה, את התרופות, להן היתה רגיז שיה."

"אומר כי לפי הוראות הפרופסור מלר, לא היה מישוה המצוות הרפואי רשאי לתת לחולה תרופה שהיא רגיזה לה, והאחיות ידעו על כך. ולא זאת בלבד, אלא המנוחה היא שסיפרה לאחיות שהיא רגיזה לאקאמול ולי אופטאלגין..."

(א) סיבת המוות היא זו שצוטטה לעיל...

(ב) מחומר הראיות לא ניתן לקבוע אם נעברה עבירה, שגרמה למות המנוחה.

.....העתק החלטתו זו תשלח אל מישטרת ישראל, פקד טייר."

החלטתו של השופט ניתנה לפני שבועיים.

מישטרת ישראל טרם חקרה שנית את בעלה של המנוחה, לאור הממצא אים שנגלו בחקירת המוות.

החשוד הראשון, כמו בכל סיפרי הבלשים, הוא בעלה של המנוחה. מה מכון המאטולוגי ידעו לספר כי אשה מסיימת, שהציגה את עצמה כבת מישפחה, התעניינה שם מאוד בסיבת מותה של המנוחה, ימים אחדים אחרי המוות. אותה אשה נראתה גם עליידי צוות האחיות בבית החולים סינופי-סיס, כאשר מרים שכבה שם.

אורך הזמן בין לקיחת חומר הגורם אלרגיה, ועד לתגובה החריפה המביאה מוות, הוא כשיש לשמונה שעות. מרים מתה בשעה 6 בבוקר. בעלה ורי לדיה טיפלו בה עד השעה 10 בלילה בערך, כלומר שמונה שעות לפני המוות. האחיות יהודית עזרון טיפלו בה עד שעה זו ועד מותה.

הבעל והילדים נותרו בארץ, והבעל טרם נשא אשה אחרת. כתבת העולם הזה, שהיתה ברירת הבעל, לא ראתה שם סימנים לאשה אחרת. מאידך, האחיות יהודית עזרון עזבה את הארץ סמוך למיקרה, ולא חזרה. בעדותה במישטרה, שניתנה שלושה ימים אחרי מות מרים, אמרה מישפט מרים כי כאשר נשאלה אם ידעה כי מרים היתה אלרגית לתרופות מסויימות, ענתה האחות: "לדבריה היתה אלרגית רק לאקאמול ולאופטאלגין ב 5 פ.ו.ת. היא אמרה שזה עושה לה רע לאולקוס."

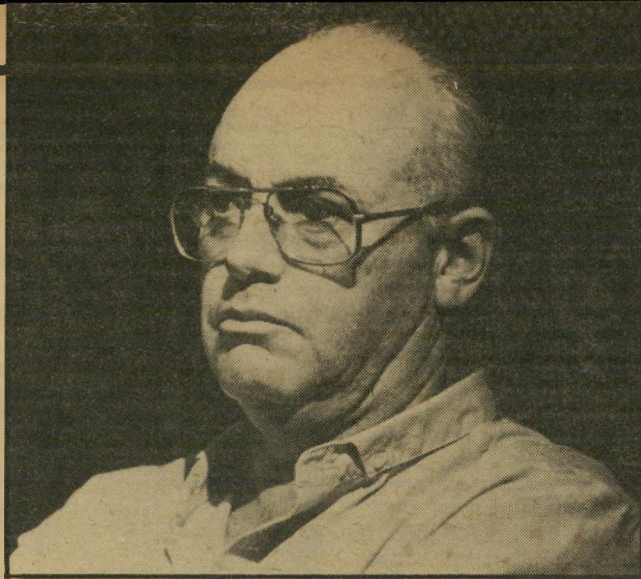
מורים דברים כאלה מפיה של אחות, החושבת כי תרופה מסויימת עלול להזיק רק בטיפות. מן המפורסמות הוא כי תרופה הגורמת לאלרגיה בטייפות גורמת לאלרגיה חמורה הרבה יותר בוריקה או בדרך אחרת כל שהיא. מאחר שהאחות יהודית עזרון עזבה את הארץ, לא נמצאה דרך לשוחח איתן ולקבל את גירסתה.

לעומת זאת ריאיון העולם הזה את בעלה של המנוחה.

"לא נגענו בכדורים!"

נרצח טוקמה-שז אמר שקשה לו. פיתאום הוא נותר לבד. צריך לבשל בעצמו, לערוך קניות ולגדל ביד כוחות עצמו את ארבעת ילדיו. "הממ" שלה אפילו לא שלחה לנו עוורת-בית", הוא אומר במרירות.

מנוצ'ל, שיער שגיבה, גופו חסון, ש' מח דבר על "מיקרה", כך מכונה מר

מנתח מלר
 שני מיקרי מוות

תה של מרים בפי בנייהמישפחה. הוא רוצה שכולם יידעו מה קרה לו כאן, בישראל, והוא מקווה שעכשיו, אחרי שבית-המישפט קבע כי הרופאים אינם אשמים, תמצא הממשלה את האשם האמיתי.

הם אומרים שהיא מתה אחרי שבלע עה כדורי אקאמול ואופטאלגין. מפי גי שהיתה רגיזה לכדורים האלה. או עכשיו שיגידו מי נתן לה את הכדורים האלה. אני לא יודע מי נתן". הוא מדבר מהר, ועיניו כל העת מושפלות. גם את המאפרה הניח על הריצפה, כדי שלא ייאלץ להישיר את מבטו כאשר הוא מנקו את האפר לתוך כה. "אנחנו לא רופאים, לא נגענו בכדורים", הוא אומר. "אולי האחיות נתנו לה", אומרת הבת.

עכשיו אפנה למישרד-הבריאות ר' לראשה-הממשלה, הוא אומר בפרסיה, וממתין כמה שניות עד שבתו הבכורה, מירב (מרצ'ס), תסיים את מלאכתה-תירגום, ואולי הם יתנו לנו פיצויים, ויעזרו לי לגדל את הילדים."

על היום שקדם למותה של אשתו אין הוא מרבה לרבר. מירב זוכרת שהיא באחותה, מירי, הגיעו לבית-החולים כי בוקר. מרים טוקמה-שז היתה חלשה, לא אכלה, לא ריברה, נשמה בכבדות. רוב הזמן היתה מטושטשת.

"היינו לידה במשך כל היום, עד הערב, עד שהגיעו האחיות", אומר טוקמה-שז. "לקחתי אותה לשרותים, והיא לא ראתה טוב. הייתי צריך להסביר לה איפה נמצא כל דבר". וזהו. מלבד זאת הוא אינו מוסיף אף לא מילה אחת על היום ההוא.

בערב חזרו הביתה. בבוקר צילצל הטלפון. אחות מסינופסיס ביקשה ל' דבר עם טוקמה-שז. "בוא מייד לבית החולים", אמרה לו. הוא הלך. מרחק של חמישה בתים מפריד בין ביתו ל' בית-החולים. שם סיפרו לו כי אשתו מתה.

לנגן עם שלמה בר

ל' סני שמונה שנים ברחה מישפחת טוקמה-שז שטראן לישראל. האב עסק שם כסחר בכריה ובמשקאות חריפים. מיקצוע מסוכן בימי חומייני. האם עברה כאחות. הם הגיעו לבתים עם ארבעת ילדיהם, קנו דירה גדולה המשקיפה אל הרחוב הראשי של בתים, מילאו אותה בשטיחים וכרהיטים כבדים, והתחילו לחיות כאן — וליבם שם.

טוקמה-שז הירה לנסוע הלוך ו' שוב, בין שטראן לבתים. אחרי כמה שנים חדל מלנסוע ונותר מובטל. "הא' חים שלי, שנשארו בפרס, נותנים לי כסף, ואני גם מגנו על סנטורי בחתונות פרסות ומקליט שירים לרדיו", הוא אומר וקולו חרוגוני, עמום. "עכשיו את' חיל לנגן עם שלמה בר. אני אוהב את המוסיקה שלו".

מרים טוקמה-שז, שאפה היה מעוות כתוצאה ממחלת-ילדות, בחרה לעבוד בבית-חולים סינופסיס. אולי חשבה שהעבודה סמוך למתקני-אפים תנסוך בה אומץ לתקן את אפה-שלה. "אני לא רצינית שתעשה ניתוח כזה",

בתים. הם אכלו ארוחת-צהריים באחת ממסעדותיה הרבות של בתים, ואחר כך נכנסו לבית-החולים סינופסיס. קודם לכן, בבאר-שבע, שילם משה חי' בושי לפרופסור מלר 2400 שקלים, וזה מחירו של ניתוח פלאסטי באף.

יום רגיל. ניתוח רגיל, פשוט וקל, כך אמר פרופסור מלר. ובכל זאת היתה תחושת-חרדה. נערה בריאה לחלוטין מטפסת בזיזתה לשולחן-הניתוחים. מה יקרה? והאם הכל יעבור בשלום? חודש לפני כן עברה אחותה, ענת, ני' תוח דומה כסינופסיס. הניתוח הצליח. טלי היתה נרגשת. חיכתה בכליוני-עיניים לתורה.

בשעות הערב נותחה טלי והוחזרה לחדר מס' 3, הצמוד לחדר-ניתוח קטן. מכאן ועד לרגע מותה הכל מעורפל. לפי גירסה אחת ביקשה טלי ללכת לשרותים. האחיות אסרה עליה לרדת מהמיטה והלכה להביא לה סיר. בדרך התעכבה כרבע שעה בגלל שיחה טלי פונית. עם שובה מצאה את טלי ללא רוח-חיים.

הר"ר מרכיז פו, מנהל בית-החולים: "כל מי שנכנס לבית-החולים חותם על טופס, שבו הוא מצהיר שהוא מודע לסיכונים הצפויים בניתוח. טלי היתה בסדר לפני הניתוח, בעת הניתוח ולא חריו. פיתאום, ככה, היא נפטרה. אנחנו, מבחינתנו, עשינו הכל. הצוות הרפואי שנכח במקום היה לפי התקנים."

הפרופסור דן מלר, בעת פגישה עם משה חבושי, אחרי הניתוח: "אני מצט' ער. אני משתתף בצערך."

ר"ר משה משיח, ראש שירותי-ה' אישפוז במישרד-הבריאות, ביקש שי' עשו נתיחת גופה: "הנערות האלה חוש' בות שמדובר בשיפוץ קוסמטי, המבר' צע בהרדמה חלקית, כפי שמסבירים להן. הן שוכחות, או שאינן יודעות, שב' עצם הורקת כל חומר-הרדמה לגוף יש סיכונים וסכנות. יש אנשים שפשוט מ' גלים רגישות לחומר."

נתיחת הגופה, שנערכה במכוון ה' פאתולוגי, לא גילתה את סיבת המוות. משום כך עורכים כעת בדיקות מקי'

קורבן חבושי
 מוות למען היופי

פוח. תוצאותיהן יתבררו בעוד חודשיים. תגובת מישרד-הבריאות, איננו יודעים כעת מה קרה. נדע יותר כאשר יתקבל במישרד-הבריאות רוח הנתיה שלאחר המוות."

סעודה גורלית

ה ניתוח של טלי חבושי מעורר כי מה בעיות חמורות. כל ניתוח, ולוא הקטן ביותר, נושא בחובו סכנה. ככל ניתוח עלולים להת-

עורר סיכונים צפויים ובלתי-צפויים. הרופא חייב להסביר לפניהם אליו את הסכנות הכרוכות בניתוח, חייב להסביר זאת גם לקרובי-מישפחתו של הפונה, להזהירם ויחד איתם להחליט על ניתוח.

השאלה שמתבקשת במיקרה של טלי חבושי: האם הרופא המנתח פעל לפי התורה הזאת, או שרק השתתף בצ' ער הקרובים לאחר המוות?

לפני כל ניתוח, המתבצע בכל סוג של הרדמה, חייב הפצינט להיות בצום לפחות במשך 10-12 שעות, כדי למנוע הקאות אחרי הניתוח. הקאות אלה עלולות לגרום למות פיתאמי עליידי ה' סימת קנהיגשימה. אם נכון הדיבר ש' טלי סעדה שעות מעטות לפני הניתוח,

מירב טוקמה-שז
 אולי האחיות נתנו לה?'

וו עלולה היתה להיות סעודה גורלית. האם המנתח, שהזמין את טלי לניתוח, הסביר למישפחה שאסור לאכול ולש' תות לפני הניתוח? האם הוא ידע על הסעודה?

אחת הגירסות הראשונות של הנוג' עייס-דבר — הרופא המנתח, בית-ה' חולים ומישרד-הבריאות — היא שיי' תכן וסיבת-המוות היא רגישות מיוחדת לחומר-הרדמה. בדרך-כלל, לפני שי' משתמשים בחומר-הרדמה, עושים בדי' קה לרגישות לחומר (וריקה תת-עורית של כמות קטנה של החומר). האם נעש' תה בריקה זו אצל טלי?

הר"ר מרכיז פו אמר: "הצוות הר' פואי, שנכח במקום, היה לפי התקנים. איזה תקנים? מי החליט עליהם? מיש' רד-הבריאות, המועצה המדעית או כע' לי בית-החולים הזה?"

האם קיימת בבית-החולים הזה, שבו עובדים עשרות אנשים ניתוחים שונים, נוכחות של צוות רופאים במשך 24 ש' עות? האם נוכח רופא מרדים במשך 24 שעות בבית-החולים?

מדוע נעלמה האחות המהדר לרבע שעה כדי להביא סיר? האם שיחה טלי פונית היא סיבה מספקת כדי לעזוב ללא השגחה חולים לאחר ניתוח? איזה אמצעי-החייאה עמדו לרשותו של צוות בית-החולים, ואיזה פעולות' החייאה ננקטו במיקרה הזה?

קיימות סכנות רבות לחולים, למטר' פלים ולמנותחים בבתי-חולים ציבו' ריים, ולא רק בגלל רשלנות רפואית. האם במצב הנוכחי, אין לפחות חלק מבתי-החולים הפרטיים מסכנים את ה' ציבור בגלל חוסר-היכולת שלהם לס' פק למטופלים ולמנותחים שלהם הש' גחה רפואית מתמדת במשך כל שעות היממה?

מנתחים פרטיים עוברים מקום ל' מקום, ממירפאה לבית-חולים, כסוכ' ניס'נסועים, ובודאי אינם יכולים להכ' טיח למטופלים שלהם השגחה וטיפול מיידי במיקרה של סיבוך כלשהו. הפרופסור דן מלר, איש בעל-שם ב' מיקצועו, שירת בזמנית כמנהל המח' (המשך בעמוד 38)

אילנה אלון, ר"ר יולי נודלמן,
שרה ליבוביץ